

Hodnocení disertační práce

Judit Romeu Labayan: *Vid v češtině a španělštině*

Jak patrně z názvu, v centru pozornosti předkládané práce je kategorie vidu, resp. její uplatnění v češtině a španělštině. Východiskem je stručný sketch historie pojmu vidu, který najdeme v úvodu práce. Povaha tohoto sketchu je přitom dvojitá, z jedné strany uvádí fakta o vidu, které by bylo faux pas nevědět, a ze strany druhé pak autory, jejichž pracemi se nechala autorka ve svých úvahách o vidu inspirovat. V dalším kroku se autorka zastaví o pojmu vidu a jeho vyjadřovacích prostředcích v češtině, resp. španělštině, aby přešla ke srovnávací studii využití vidových prostředků v obou jazycích.

Jádrem práce je podle mého názoru její komparativní část. Východiskem této části přitom není vid jako morfologická kategorie, ale spíše způsoby využití vidových prostředků v českém resp. španělském diskursu.

Přínosné resp. specifické rysy práce spatřuji zejména v následujícím

- Nejde o v tradičním slova smyslu morfologickou komparaci. Autorka vychází z diskursu (minimálně věty, resp. souvětí), s odkazy k delším diskursovým kontextům českého resp. španělského diskursu.
- Konkrétně vychází z hlediska teoretického z tzv. grounding theory, a z hlediska materiálového z více méně narativních textů (to i motivuje to, že vidová problematika je probírána v souvislosti s problematikou časů a jejich sekvencí, resp. opakování atp.
- Práce je svou povahou komparativní. Materiálovým korpusem jsou přitom novinové zprávy o událostech v tomto světě obvyklých, případně událostech, o nichž se píše v českých i španělských novinách. Žánrová podobnost českého a španělského jazykového materiálu eliminuje případné nekontrolované vlivy na výsledky komparace.
- Komparace je přitom zaměřena na souvislost vidové problematiky s problematikou „absolutních“ časů (*tense*) a časů „relativních“ (*times* ve smyslu Jakobsonově) a soustředila na případy sekvencí (uzavřených) dějů, resp. na užití vidových prostředků v nich a na relativní časové souvislosti a využití vidových prostředků a distinkcí v nich. Konkrétně autorka probírá využití vidových prostředků v češtině a španělštině v případě současných (at již částečně nebo úplně současných) dějů a dějů předčasných

a následných, resp. dějů opakovaných a vzhledem k jazykovému materiálu přirozeně i dějů habituálních.

- Výsledkem komparace jsou postřehy, které ukazují na rozdíly v povaze a způsobu užití vidu v češtině a španělštině. Například větší vázanost užití vidových distinkcí na lexikální význam sloves v češtině ve srovnání se španělštinou a naprotitomu fakticky menší lexikální omezení distribuce vidu ve španělštině; větší volnost užití vidů v češtině oproti očekáváním odvozeným z grounding theory v češtině proti větší adekvátnosti této teorie v případě španělštiny, tj. predikce této teorie platí ve španělštině do větší míry než v češtině; rozdílné mechanismy vlivu větněčlenských souvislostí na užití vidů v češtině a španělštině atd. Jedná se o výsledky zajímavé a pro pochopení povahy kategorie vidu přínosné.

Autorka pracovala samostatně. Bylo mi potěšením být uchazečtiným konzultantem. Práci doporučuji k obhajobě.

30. března, 2010